

Hoe breng je verbinding van het kind (en jezelf!) met de natuur tot stand? Méla Krijger, 2019

Onlangs tijdens het Bomenfestival Treefest vertelde milieufilosoof Mathijs Schouten dat vooral kinderen die tot hun tiende jaar wezenlijk contact hebben gemaakt met de natuur, later een meer duurzame houding ten opzichte van de aarde hebben.

Dit contact tussen kinderen en de natuur wordt 'Natuurverbinding' genoemd. Het begint bij het letterlijk ervaren van de natuur en ervan kunnen genieten. Het gevoel van het zachte gras onder je voeten, de stevige ruwe bast van de boom wanneer je erin probeert te klimmen. Maar ook het ervaren van tijd en ruimte. De verandering van de seizoenen en de magische

aantrekkingskracht van de natuur om je te verstoppen, heel hard te rennen en schreeuwen of juist in weg te dromen. Wanneer een kind zich fijn voelt in de natuur kan empathie voor de natuur en dieren ontstaan. Uiteindelijk zal een kind steeds meer een gevoel van eenheid met de natuur ervaren en het (intrinsieke) belang kennen van de natuur en de wezens die er leven. Wanneer kinderen zich verbonden voelen met de natuur zullen zij haar ook willen helpen en beschermen en ontwikkelen zij een gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur ¹Je zou dus denken; hup de natuur in met die kinderen! Het blijkt echter dat kinderen steeds minder in contact komen met de natuur. Uit recent onderzoek van Jantje Beton ² blijkt dat kinderen in Nederland veel minder buiten spelen dan dat hun (groot)ouders vroeger deden. 14% van de kinderen speelt nu dagelijks buiten.

¹ Postma, L. (2016). Nature experiences and nature connection of children in urban natural playgrounds in the Netherlands.

² Jantje Beton (2018). Buitenspelen onderzoek 2018. [Download hier](#)

Bij hun ouders (geboren tussen 1955 en 1985) was dit 59% en bij de grootouders (geboren tussen 1925 en 1955) 66%. Ook speelt 8% van de kinderen in het onderzoek nooit buiten. Het (zonder toezicht) buitenspelen is voor de kinderen van nu ook anders geworden. Kinderen gaan steeds vaker voor en na school naar een kinderopvangvoorziening. Daar is de natuur niet altijd toegankelijk. Het komt vaak toch neer op de klassieke speelpleinen vol met tegels en een randje bomen achter een hek. Daar liggen nog enorm veel kansen voor kinderopvang! En die worden gelukkig ook steeds meer gepakt. Steeds meer kinderopvangvoorzieningen hebben groene buitenruimtes voor kinderen gerealiseerd of trekken met kinderen de stadse natuur in.

Kinderen letterlijk in contact laten komen met de natuur, door ze een natuurlijke, uitnodigende omgeving te bieden is dus stap één. Maar wat kun je als pedagogisch medewerker dan doen om die natuurverbinding ook te stimuleren? Om dat soort wezenlijk contact te laten ontstaan is het erg belangrijk het kind de ruimte te

geven om de natuur zelf te ervaren en hier zelf betekenis aan te geven. We zijn als volwassenen maar al te gauw geneigd een kind te willen behoeden en beschermen, van alles voor hen te willen bedenken, aan te reiken, te sturen en te antwoorden. Dat is heel begrijpelijk en natuurlijk ook goed. Maar het is ook belangrijk om de nieuwsgierigheid en verwondering die jonge kinderen van nature hebben te volgen en te voeden. Stel eens een nieuwsgierige wedervraag in plaats van het 'juiste' antwoord te geven en help het kind onder woorden te brengen wat hij ervaart. Laat een kind vies worden, onderzoeken en geef het ruimte om zijn eigen fysieke grenzen te leren kennen.

Het proces van natuurverbinding ontvouwt zich in een kinderleven maar ook in dat van jou als opvoeder. Het leert je ook veel over jezelf. Wat vind jij eigenlijk van natuur? Wat zijn jouw eigen jeugdherinneringen in de natuur? En wat wil jij eigenlijk voor de wereld betekenen? Ontdek waar je hart sneller van gaat kloppen. Iedereen kan op zijn eigen manier, met zijn eigen passie en kwaliteiten iets doen om de wereld een stukje beter te maken. Je bent dan een authentiek voorbeeld voor een kind omdat je laat zien dat ook jij je blijft ontwikkelen als mens. Met wat je zo bij jezelf in beweging brengt, plant je een vruchtbaar zaadje in de harten van de kinderen die aan jou zijn toevertrouwd.